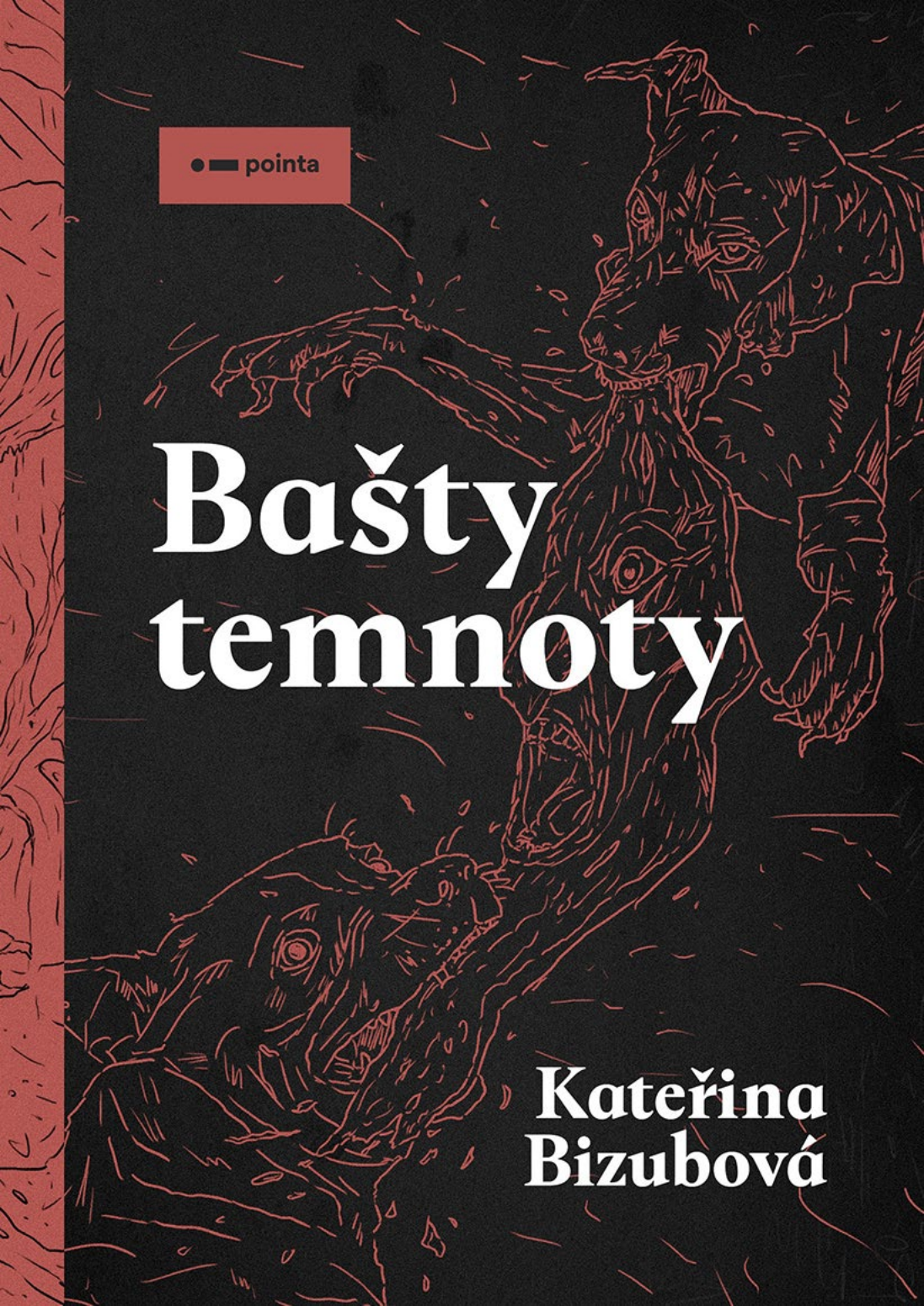

pointa

Bašty temnoty

Kateřina
Bizubová

Bašty temnoty

Vyšlo také v tištěné verzi

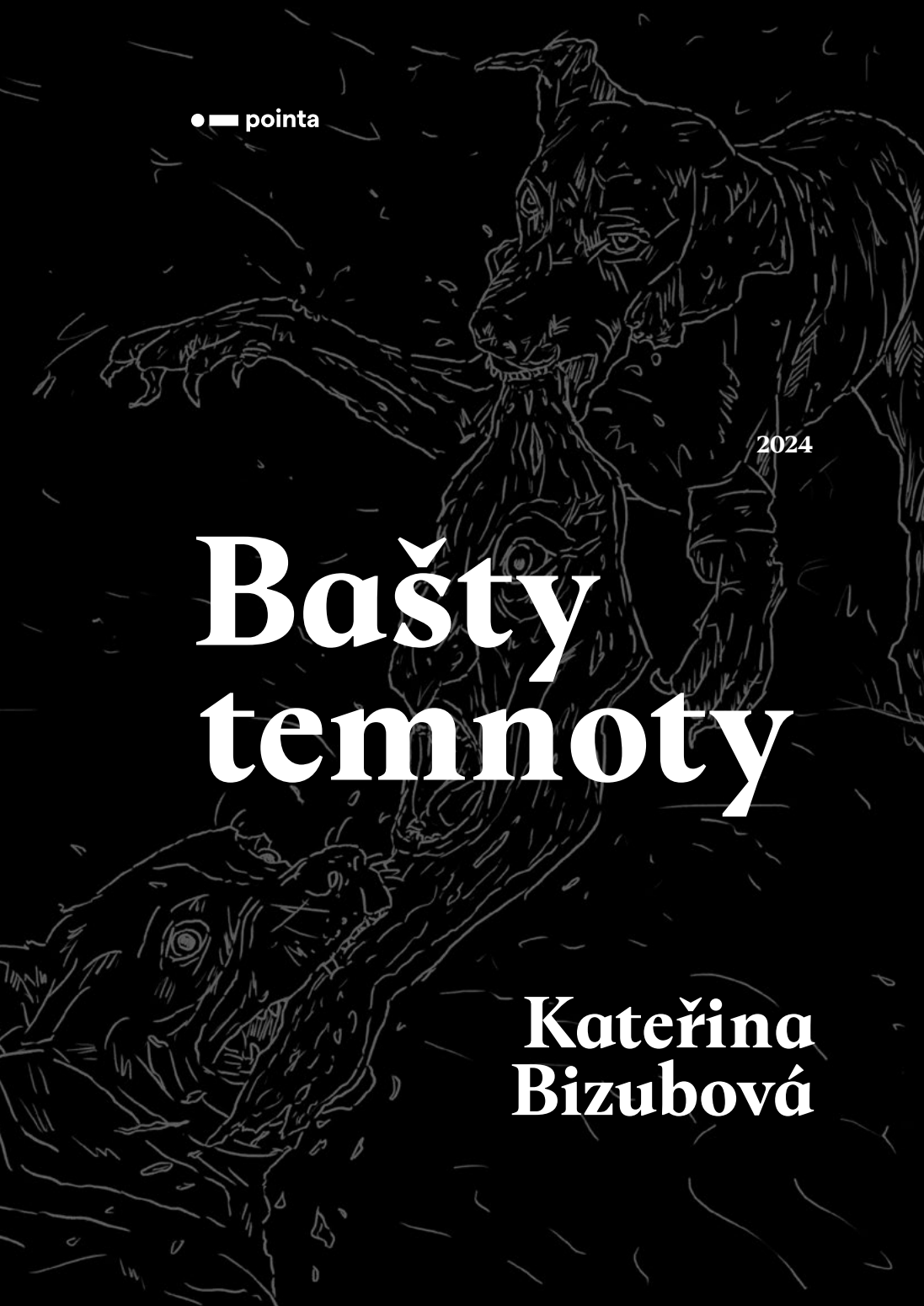
Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

Kateřina Bizubová
Bašty temnoty – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

● — pointa

2024

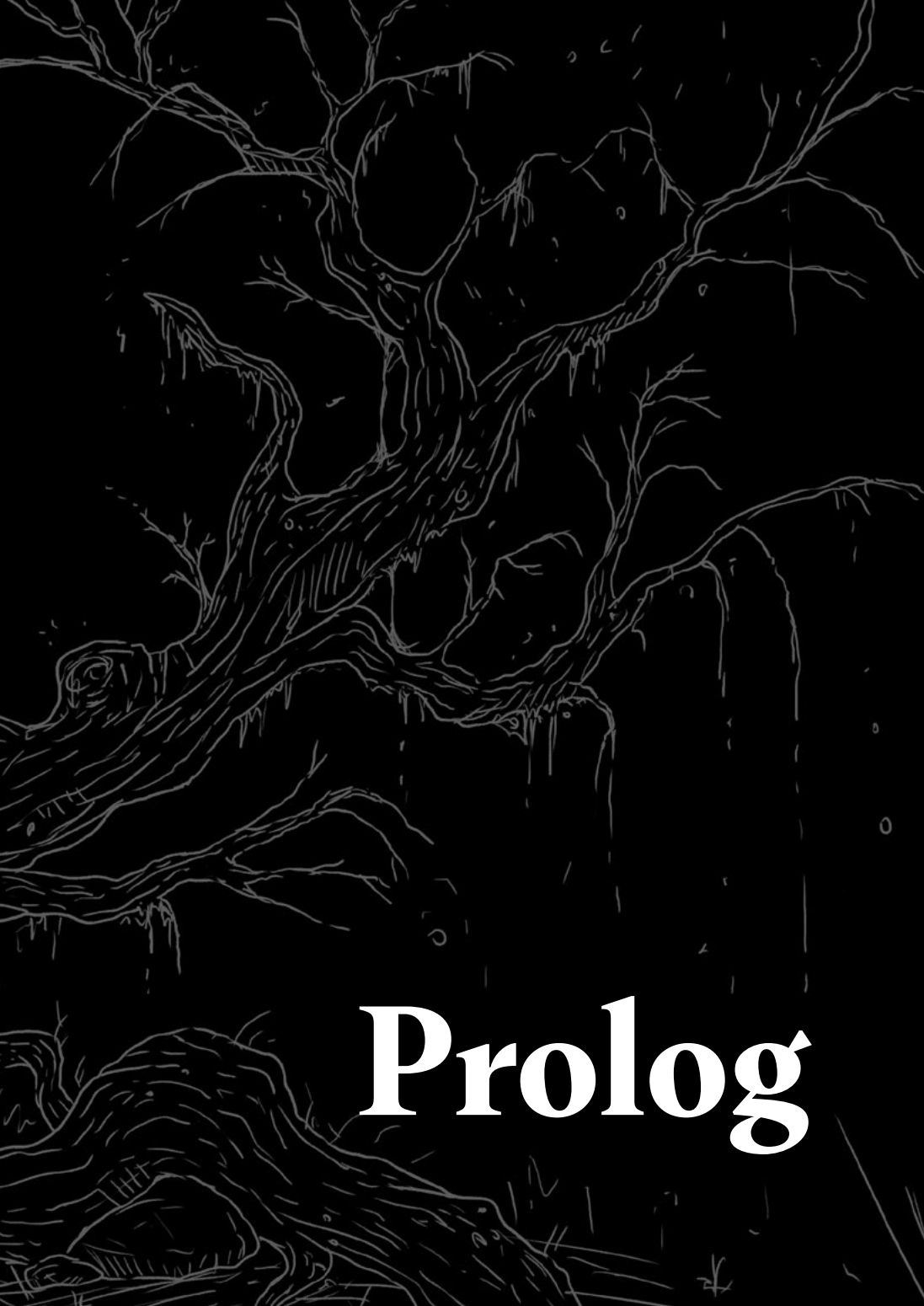
Bašty temnoty

Kateřina
Bizubová

„What I've felt
What I've known
Never shined through in what I've shown
Never free
Never me
So I dub thee unforgiven.“

Metallica – The Unforgiven

Prolog

Tlumeně osvětlený bar se koupal v nočním bezčasí. Nad stoly se jako pneuma vznášela zamračená nebesa kouře a na okamžik zdánlivě vzdorovala pomíjivosti, než se nechala rozmetat mechanickým stropním větrákem, který se klidně a vytrvale otáčel do rytmu života v lokálu... A vtom prostor zaplnil táhlý zvuk: sotva pár vteřin splýval s šuměním pokoutné pospolitosti, až se nakonec nástěnné reproduktory rozechvěly v plné síle a dlouhým virblem vpustily mezi návštěvníky závan melancholie z *Unforgiven*. A všichni věděli, že čas běží – kdepak, bezčasí byl jen přízračný moment, jako pohyblivý spořič obrazovky, kde oheň nikdy nedohoří – čas běží se vši tíhou a nikdo se nechce podívat ránu do očí.

„Ty si myslíš, že se tě to týká?“ zazní hluboký hlas.

„A koho jinýho? Není to jen ta jedna věc,“ odpoví druhý.

„Ale to se přece dávno týká všech. Neříkám, že tady a teď, ale jednou se tam všichni dostanou...“

„A kam?“

Tajgr se podíval na člověka vedle sebe a sotva znatelně zavrtěl hlavou. Lokál byl plný a on nechtěl použít prázdná slova. Na mysli měl temnou krajinu, která tak často pohlcovala jeho samého, jejíž podobu však neznal tak dokonale, aby o ní dokázal něco říct. Jakýkoli pokus o konkrétní popis se

rychle rozpadal, stejně jako se sen vypařuje na denním světle. A tak Tajgr neodpověděl přímo ani to místo nepojmenoval. Měl totiž se jmény obecně problém. Zatím se vůbec nepředstavil – bylo to na dlouhé povídání.

„Ptáš se kam?“ utrousil řečnický. „Rozhlídni se – koukej na tamtoho nebo na tamtoho. Myslíš, že upřímně září? Že jsou doopravdy veselí? Možná jo, ale stejně pravděpodobný je, že jsou provinilý, zklamaný a zapomínají a jsou statečný.“

Tajgr, vlastním jménem Václav Teigrich, se na svět díval trochu jinak než většina lidí, kteří mají svůj cíl a své úkoly: díval se z pozice rozervance, bohéma, odpadlíka nebo jak jinak se to ještě dá nazývat. On sám tomu raději neříkal nijak. Pravda byla, že už pěknou řádku let mu jeho existence připadala spíš jako přežívání; cítil se nezpevněný, a přitom stabilně nehybný na kolotoči všedních dnů, jež nabízely málo nového – a někdy naopak moc. Čas od času si Tajgr s překvapením uvědomil, že prolétl nějakou záhadnou turbulencí a že se toho dost událo. *Ale mezitím...?*

V duchu se oslovoval přezdívkou, protože jeho rodné jméno na něj působilo jako nášivka na vojenské uniformě – a on nebyl uniformní snad v ničem. Na jeho dobovém portrétu, kdyby snad toužil po zvěčnění, by nechyběly permanentně rozevláté vlasy jako při elektrickém výboji, seprané džíny a flanelová košile kolem pasu. Když čas od času zahlédl svůj odraz v temných kukaních metra (doma zrcadlo neměl), jeho vysoká a výrazně pohublá postava v něm vyvolávala neklid, skrytou nedůvěru k sobě samému. Dospěl právě do věku čtyřiatřiceti let a do jeho tváře se neustále vkrádal výraz, jako by právě vypil doušek životní trýzně a současně se s rozverným zívnutím odvracel od nadějných očekávání. Přesto jistá Tajgrova část odolávající sebedestrukci ožívala v touze po dokonalejším já, v mlhavé představě o lepším životě. Chtěl bojovat.

Ne vždy a za všech okolností, ne v dobách bezmocného rozplácnutí na samém dně, ale bylo to v něm, navzdory tomu, kolik času zrovna strávil v bezduchem objetí se svými démony.

Tajgrovi se odjakživa přičil takzvaný normální život; připadal mu šedý, bez prostoru pro kreativitu, nemluvě o dusivých rodinných vztazích... Nenáviděl svět systému. Rozhodl se žít natolik na volné noze, jak to jen šlo, i když časem zjistil, že žádná z jeho končetin tak úplně volná není – jako by ho něco poutalo k jedné jediné životní trase. Pravidelně navštěvoval plus minus čtyři reálná místa: svůj sklepní byt (a ateliér v jednom), pak putyku, ve které právě teď seděl, kopec, kde odpočíval pod oblíbeným stromem, a hřbitov. A přece existovalo něco víc, něco, co znal z nevyzpytatelně děsivých a lákavých toulání své mysli na to neprobádané území... Zdálo se chladnější než hřbitovní márnice, nelítostnější než pohoří Karákóram, špinavé a vyčpělé jako levný lokál... A co se týkalo porovnání s hlubinami sklepení, žádné jiné vězení jej tolik nedrželo na nohou i na lopatkách zároveň. Nedokázal to vysvětlit. Tohle místo existovalo, protože *on* existoval a byl, jaký byl.

Způsob, jakým se Tajgr nosil, vlekl, vstával a padal, vykřesal z jeho nitra podivuhodné srdce, v jehož komnatách tepala stejnou měrou pokora i výstřední arogance. Tajgrova osobnost byla čímsi mezi pouličním rozhlasem a mlčícím pozorovatelem a on si liboval v tom, že ho nikdo nemůže doopravdy poznat; nikdo nemůže předvídat, zda dnes bude bujarým šaškem, nebo zahloubaným melancholikem – a zcela upřímně, nevěděl to ani on sám. Před proudem jeho volných asociací se společníci krčili jako před nechtěnou sprchou ze zahradní hadice, zatímco ve své pozorovatelské roli se Tajgr oddával více či méně tichému dumání, třeba nad tím: *Kdo jsou všichni ti lidé kolem? Myslíš, že upřímně září? Že jsou doopravdy veselí?*

Do jisté míry pro něj druzí představovali jen pohyblivé objekty – anonymní aktéry jeho vnitřního obrazu, o němž nedokázal s jistotou říci, zda a jak ho vytvořil. Možná tady byl vždy. A možná ho k němu dovedlo vyrůstání ve velkoměstě s jeho pozlátky, bankami, neustálým budováním, modernizací a opravami, ve městě s aurou nekonečné prosperity, na jehož odvrácené straně se neutěšeně rozprostíraly lány zastaralých sídlišť, zanedbané ruiny, špína a skládky, malá podsvětí, o která se nikdo nestará...

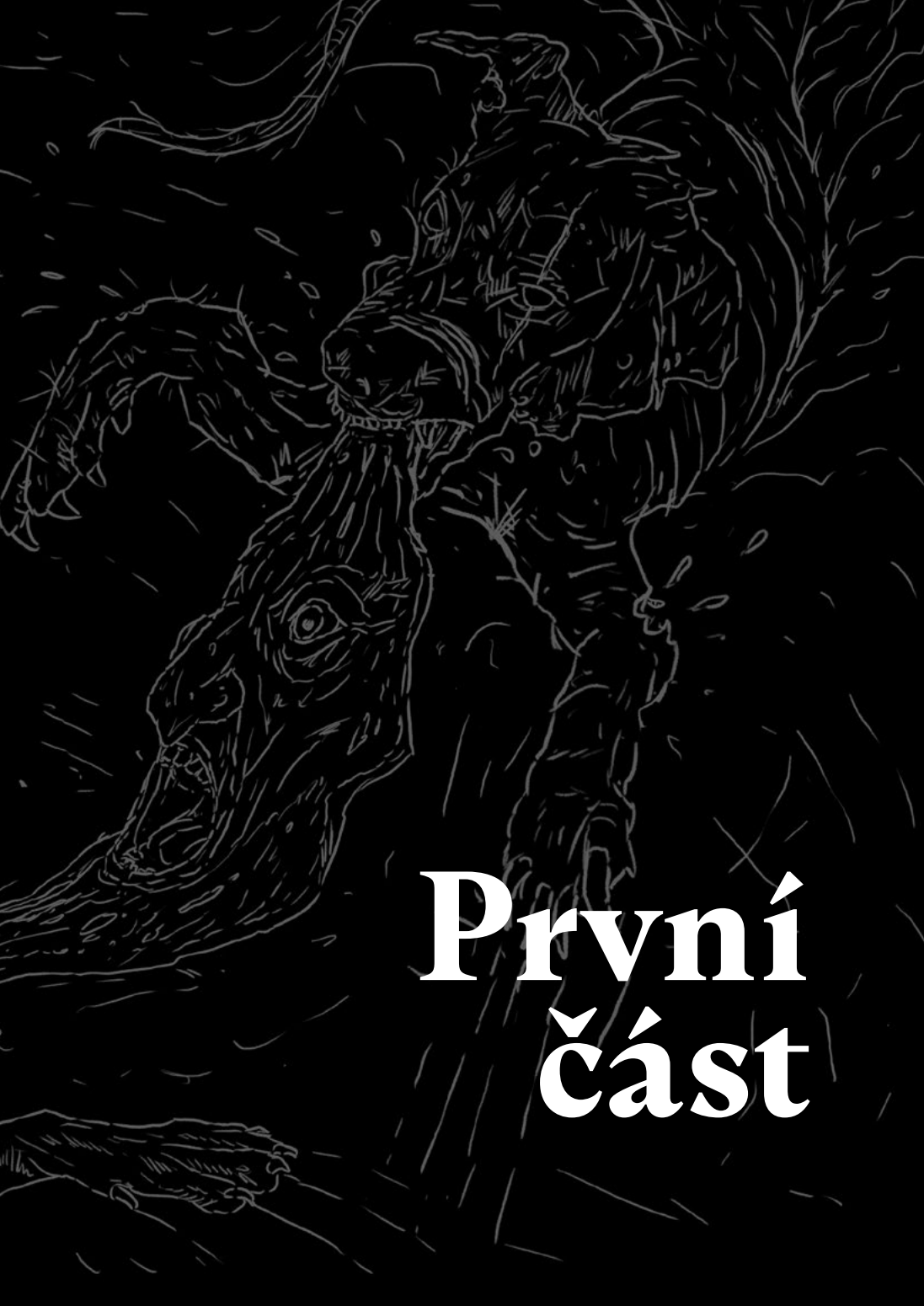
Tajgr se postupným rozrůstáním a dřevěněním myšlenek stal stromem uprostřed svého malého, rozpadlého nádvoří na této temné straně. A začal věřit, *musel* věřit, že druzí lidé, které vidá *tam venku* spokojené a zábavné, se jednou nebo vícekrát ocitnou na stejném místě, i když v jiných dobách a z jiných důvodů. Nezajímaly ho společenské masky – jen to tajemné místo, kam nikdo zvenčí nenahlédne povrchně a letmo hlavním vchodem, vede tam různě dlouhý koridor bolesti, neúspěchu a překážek, a i když se tam člověk ocitne třeba s celým barákem, každý je nakonec tak trochu sám, aby pojedl svůj denní chleba a nezpracované vnitřnosti. I lidství už Tajgr viděl jako hmotu, takový syrový, pulzující, trochu krvavý steak, který se každý snaží opracovat, zkrášlit, zkrotit či jednoduše strávit, jak to jen jde. Ve spěchajících podzemních davech, ve výbuších smíchu za okny hospod, za neproniknutelnými výrazy kolemjdoucích a houkáním sirén – za vším tušil ten základní život.

Syrové sousto ke zpracování.

„I have no power over this, you know I'm afraid
The walls I built are crumbling
The water is moving, I'm slipping away...
I throw myself into the sea
Release the wave, let it wash over me
To face the fear I once believed
The tears of the dragon, for you and for me.“

Bruce Dickinson – Tears of the Dragon

První část

Neděle

Janův pes se rozeběhl přes spálenou travu, která během léta vstřebala tisíce psích stop a vzkazů. *Stejně je to zvláštní, pomyslel si Jan cestou k památníku, jak jsou psi glorifikováni za svou věrnost. Přitom je jejich život sledem jednorázovek a intimních setkání, na která během chvilky zapomenou.* Alespoň on sám nikdy svého psa neviděl převalovat se ode dne k noci ve svém pelechu a tesknit po spřízněné duši, kterou dlouho neviděl. Jistě, nedokáže se vzdálit od svého pána, po něm by „truchlil“, ale Jan jakožto věřící cynik toužil pojmenovat věci pravými jmény: *pes je ve skutečnosti jen závislý; čerpá svou oddanost z toho, že se pán o něj stará, uděluje mu příkazy a zákazy, a tím zcela určuje, jaký život bude vést.*

Podobný vztah měl Jan k Bohu. Občas se snažil přesvědčit sám sebe, že je v tom něco víc... Ale nakonec, když si nalil čistého vína, vždy svou víru shodil a degradoval na nástroj, který neslouží k ničemu jinému, než aby mu pomohl v tomto složitém světě přežít. Jan pronášel modlitby ve chvílích, kdy mu něco chybělo (*a jaké jiné chvíle existují?*), a pravidelná zpověď pro něj byla drogou užívanou pro umlčení abstinenčních příznaků, když už je nemohl snést.

Nechal pod těžkými kroky ubíhat rozpraskaný beton a rukama objímal vlastní žebra, jako by se snažil udržet pohromadě.

Chůze ho zmáhala a současně uklidňovala, protože pohyb údů znamenal alespoň nějakou záruku existence v čase plném zklamání. Chodil s Bonem na dlouhé procházky, kdykoli to šlo. Jindy byl vidán na luxusním horském kole, jak se s vytrvalým stafordem po boku prohání městem, jako by potřeboval spoustu věcí nechat za sebou. A dnes tomu tak přesně bylo. Nejradši by prosvištěl až na severní pól, kde stejně nebylo tak chladno jako v jeho srdci, a navrch doběhl ještě k rovníku, kde horko nemohlo pálit tolik, jako Jana pálily slzy v očích. A ještě dál než k oběma pólům, dokud by se nevyčerpал, dokud by ten tlak nepovolil.

Cítil v sobě něco palčivého, něco víc než bolest a vztek; něco, co za svých dvacet devět let na světě ještě nikdy nepoznal. Tušil, co to je, protože to bylo tak silné – nepolapitelný laserový paprsek, jenž mu vypaloval cejch do tváře, provrtával se lebkou a nekontrolovatelně přeskakoval z jednoho mozkového závitu na druhý. Byla to velká, zuřivá nenávist.

Z louky se k Janovi donesla vůně škvářícího se masa z grilu (*nic než zlověstná připomínka smrtelnosti*). Minul muže sedícího pod stromem, zahlédl kousky flanelu a zčuchaných, zničených vlasů. Přitiskl si ruce k tělu ještě pevněji a zrychlil krok. *Nenávist a zkáza všude...*

Došli se psem na prostranství s památníkem. Bono bezstarostně očichával okolí a nevědomky upozorňoval páníčka na to, jaké to je žít v přítomnosti: *Ted' olíznu tohle, označuju tamto – a hele, tamhle to smrdí, už běžím!* Jan potlačil jakýsi druh znechucení, který se ho občas zmocňoval i ve vztahu k tomu, co měl opravdu rád. Snad proto, že věřil v nebe a peklo, ale celý svět mu připadal neuvěřitelně přízemní. Unaveně se zhroutil k jakési zídce a Bono si na chvilku přisedl k němu; kůže porostlá krátkou srstí se mu ve faldech přelévала přes obojek. Jan je smířlivě stiskl a pes mu za to věnoval vděčný pohled.

Vděčnost jako další iluze uvězněná v našich očích, pomyslel si Jan a cvakl zapalovačem.

Tajgr skrz rozježené vlasy napínal uši ke zvuknému souladu strun, který vytvářel kytarista opodál. Nedíval se tam. Seděl pod křivým košatým stromem, s jistým sebezapřením upíral zrak přímo před sebe a vzdával poctu klidné samoty. Hlava se mu bezděčně kývala do rytmu a sem tam hrábl do neviditelných strun na svém břiše; přikyvoval hudbě, jež vyvolává vše, co je možné cítit, a slovům sdělujícím vše, co je třeba sdělit. V duchu přísahal vzkříšení své staré kytaře, jež do něj snad v minulém životě zapustila věčné kořeny hudby, teď ovšem ležela pohřbená ve skříni. Přísahal nesvátečně, závistivě.

Když kytarista rázně bouchl do strun nad rezonančním otvorem a ukončil tak své vystoupení, Tajgr opatrně otočil zrak, aby se podíval jeho směrem. Seděl na dece s holkou. Ani jednomu z nich Tajgr pořádně neviděl do obličeje, rozeznával jen málo: muži podél ostře řezaných čelistí visely vlnité černé vlasy až ke klíčním kostem, vzadu sčesané do falešného culíku. Dívka seděla k Tajgrovi zády a její medově zbarvené mikádo zářilo. Tajgr uslyšel smích a připadal si vzdálený. *Co mám společného s těmi, kdo se smějí?* Nevěděl, kdo ti lidé jsou a co v nich pulzuje, ale cítil se podivně raněn tím, že jsou obklopeni vůní masa a značnou zásobou piva. Tajgr se už nějakou dobu zdržoval pití. Úsměv toho mladého kluka se mu zdál krutý.

Tohle všechno mohl mít také, jenže – on se přece narodil do světa ovládaného zlými sudičkami! Jedna nesla emblém ztráty, druhá bolesti, třetí odcizení. Tajgrův otec zemřel, když mu bylo šest a matka právě čekala dalšího syna. Torzo

rodinného organismu se nikdy úplně nevzpamatovalo; jedna plíce se namáhala dýcháním, postrádajíc druhou – a děti, orgány závislé a vyživované, trpěly nedostatkem vzduchu. Zoufalá potřeba nadechnout se vedla Tajgra ke zbrklému osamostatnění. V osmnácti letech odešel z domu ke kamarádovi a už nikdy se nevrátil, ani když záhy poznal, že život na vlastní pěst není zdaleka takový, jaký si ho vysnil; vyžadoval mnohem větší míru disciplíny a vyrovnanosti, než jakou Tajgr disponoval. Hodně pil. Zneprátelil si bezpočet lidí, včetně rodiny.

Na jednu stranu si to vybral. Toho času se kromě práce za barem snažil přilepšit si v uměleckých kruzích – hlavně malováním, což mu už zůstalo. Dokonce si získal přízeň jednoho Kanadana, který mu krom jiného pomohl vydat sbírku kreseb. Sečteno a podtrženo: přišly nějaké úspěchy. Stačilo však jedno temné období a nikde, ani za barem, ho už nechtěli. To všechno ho málem dostalo na dlažbu, protože u kamaráda ani v práci věčně bydlet nemohl a peníze mizely v lahvích jako do ztracena odeslané námořnické vzkazy. Nepožádal o pomocnou ruku. Nevěřil, že by mu ji někdo podal. Zmocnil se ho tehdy pocit, že musel nějak minout startovní čáru, že všichni kolem něho mají svůj život, jsou perspektivní, *šťastní*... zatímco on běhá jako křeček v kleci, jenom aby přežil.

A právě tady, při pohledu na jiné lidi zpoza stromu, mu bylo jasné, proč si tak připadá a proč na něj průbojně útočí chmury: blížil se onen den. Potřeboval se napít. To nutkání ho popuzovalo – neblahá jistota, že na suchu nevydrží, pouze to oddaluje. Ani kdyby nad ním bdělo tisíc andělů strážných, jeho osud to nezmění.

Naštval se. Ještě se nenapil, a už to zase vzdával.

Proud Tajgrových myšlenek doprovodilo mohutné zakručení v břiše. Ještě než se spěšně vydal pryč ze svého stanoviště, vyndal ze zadní kapsy kalhot rozsedlou paštiku a pomocí

kapesního nože ji snědl. S trochou jídla v žaludku na chvíli zase přestal pochybovat o své hodnotě.

Magda se naložila do vany ve svém bytě. Zašlé kachličky vyzařovaly prázdnotu, vypárovanou letitou špínou, a v místě, kde přecházely v obyčejnou zeď, visely promočené zbytky plakátů z exotických destinací po předchozích nájemnících. Koupelna krom vany, umyvadla a pračky obsahovala jen poličku se základními hygienickými potřebami a zbytek garsonky byl vybaven podobně skromně. Magda si byt pronajímala už téměř rok, ale většinu toho času trávila u přítele, takže si sem moc věcí nepořídila. Když už něco hromadila, tak knihy, fotografie, talismany, zbytečnosti. To, po čem toužila, byl domov jakožto pocit... Mohla se cítit pohodlně kdekoli a kdykoli jen s košilí na spaní, kartáčkem na zuby, žiletkou, šampónem, hudbou a filmy, nějakým oblíbeným jídlem – to pro ni dělalo domov domovem. Až do dne, kdy to tam všechno zůstalo.

Jediným společníkem jí byla lahev vermutu... Což o to: nebyl zas tak neobvyklý čas na večírek, ale kdo ví, kdy vlastně odšroubovala víčko. Muselo to být tak v poledne, když se po té hrozně noci doplazila k sobě domů. *Zvláštní, tenhle výraz „k sobě“.* *Moje já bylo tam, kde byl on. Teď jsem spíš bez sebe.* Utápěla se v ošklivém pocitu vyhnanství. Nezbyvalo jí než připustit, že se k těm dveřím nikdy nevrátí, neboť jakási nelítostná mezilidská magie je odnesla z jejího dosahu, a kdyby se tu vzdálenost pokusila prolomit, snesla by se na ni jen krutá kletba. *Kdyby* tak mohla vrátit čas a přijít, jako by se vůbec nic nestalo. *Kéž by* se mohla posunout daleko do budoucnosti a pocítit úlevu smíření. *Přála si* být kdekoli jinde, jen ne v této nehybné a nezměnitelné přítomnosti.

Uznávala, že ta vzdálenost mezi nimi dvěma se neobjevila ze dne na den. Byla tu už předtím, dlouho a nenápadně proudila hlubokým korytem společných dnů a oddalovala jejich dva břehy od sebe; podemílala je, dokud už jeden neměl šanci uslyšet volání druhého. Jenže Magdě se z nynějšího pohledu všechny ty problémy zdály malicherné. Byli spolu – na tom záleželo. Co na tom, že si občas neměli co říct, trávili čas u pochmurných filmů, hádali se na veřejnosti a většinu času marně skrývali svůj chlad? Celý vztah nebyl ničím víc než rychlým vzplanutím dvou různě hořlavých materiálů... Výbušnost značná, životnost slabá. Byla to snad jen ona, kdo živořil a vyhasínal? Zavinila to všechno ona?

Neuměla přesně říct, kde se v ní bere ten neklid, který ji nutí přerušit klidný tok života a podrobit vše kolem sebe destrukci... Kolikrát se jí zdálo, že je příliš šťastná nebo naopak nešťastná na to, aby to někdo mohl pochopit? Snažila se ty hroty otupit, slevit z přání *být šťastná* na *být průměrně spokojená*, ubírala a ubírala až na kost, takže nakonec nechtěla nic jiného než trochu klidu. Ale zůstat v klidu bylo právě to, co nedokázala. Její vztahy a mysl se zanášely blátem, všechnu tu špínu uzavírala pod kůži, a když se něco prodralo ven, nikdo to neuměl pojmenovat ani vrátit zpátky. Bláto pohltilo všechno zlato, všechna znamení, která Magdu přesvědčovala, že v jejím životě byly, jsou a budou chvíle, které za to stojí.

Její současný domov se jí zdál neskutečný a nepřátelský, všemu scházela jakási esenciální vůně důvěrnosti, paměti. Lokla si vermutu. Už jí přestával chutnat. Rozhodně nepila proto, aby se dobře bavila. Nechtěla se vůbec rozpomenout, co že jí to všechno řekl po tom posledním objetí na uvítanou, jež na okamžik nahradilo stísněnost útulností... Než se zeptal.

